



FITXA IDENTIFICATIVA

Dades de l'Assignatura

Codi	40506
Nom	Aprenentatge i ensenyament de l'educació física
Cicle	Màster
Crèdits ECTS	16.0
Curs acadèmic	2022 - 2023

Titulació/titulacions

Titulació	Centre	Curs	Període
2024 - M.U. en Professor/a d'Educació Secundària 09-V.1	Facultat de Magisteri	1	Anual

Matèries

Titulació	Matèria	Caràcter
2024 - M.U. en Professor/a d'Educació Secundària 09-V.1	14 - Aprenentatge i ensenyament de l'educació física	Optativa

Coordinació

Nom	Departament
FERRIZ MORELL, ROBERTO FRANCISCO	95 - Didàctica de l'Educació Física, Artística i Música

RESUM

La matèria “**APRENTATGE I ENSENYAMENT DE L'EDUCACIÓ FÍSICA**” té com **finalitat** dotar al/l'estudianta/a de experiències, habilitats procedimentals, coneixements i recursos pedagògics que, en un futur, li permetin **DISSENYAR, APLICAR I AVALUAR** de forma autònoma l'ensenyament de l'Educació física en Secundària.

L'assignatura ofereix una visió amplia i no dogmàtica de l'ensenyament de l'educació física buscant fomentar la capacitat crítica i reflexiva de l'alumnat i estimular la seva implicació en el procés d'aprenentatge.

D'altra banda, **pretén** també fomentar l'adquisició de capacitats que permetin reflexionar sobre el sentit i els efectes de la docència en educació física així com una consciència crítica que els dugui a assumir actituds i valors adequats amb referència a la gestió professional: la importància de la formació permanent, la innovació, el treball cooperatiu, o l'activisme pedagògic.

Els **principis de procediment** que guien l'assignatura són: fomentar l'actitud crítica i cooperativa, educar de forma democràtica, promoure la participació activa dels estudiants, potenciar la seva autonomia i independència intel·lectual i procurar la major aplicabilitat dels aprenentatges



CONEIXEMENTS PREVIS

Relació amb altres assignatures de la mateixa titulació

No heu especificat les restriccions de matrícula amb altres assignatures del pla d'estudis.

Altres tipus de requisits

Aquesta matèria no requereix de coneixements previs. No obstant això, sí resulten d'especial importància, les creences prèvies dels estudiants sobre què significa aprendre i ensenyar, atès que la futura funció professional va a tenir aquesta comesa.

COMPETÈNCIES

2024 - M.U. en Professor/a d'Educació Secundària 09-V.1

- Conèixer els continguts curriculars de les matèries relatives a l'especialització docent corresponent, així com el cos de coneixements didàctics sobre els processos d'ensenyament i aprenentatge respectius. Per a la formació professional s'inclourà el coneixement de les respectives professions.
- Planificar, desenvolupar i avaluar el procés d'ensenyament i aprenentatge potenciant processos educatius que facilitin l'adquisició de les competències pròpies dels respectius ensenyaments, atenent al nivell i formació prèvia dels / de les estudiants així com l'orientació dels mateixos, tant individualment com en col·laboració amb altres docents i professionals del centre.
- Buscar, obtenir, processar i comunicar informació (oral, impresa, audiovisual, digital o multimèdia), transformar-la en coneixement i aplicar-la en els processos d'ensenyament i aprenentatge en les matèries pròpies de l'especialització cursada.
- Concretar el currículum que es vaja a implantar en un centre docent participant en la planificació col·lectiva d'aquest; desenvolupar i aplicar metodologies didàctiques tant grupals com personalitzades, adaptades a la diversitat de l'alumnat.
- Dissenyar i desenvolupar espais d'aprenentatge posant una atenció especial en l'equitat, l'educació emocional i en valors, la igualtat de drets i oportunitats entre homes i dones, la formació ciutadana i el respecte dels drets humans que faciliten la vida en societat, la presa de decisions i la construcció d'un futur sostenible
- Adquirir estratègies per estimular l'esforç de l'estudiant i promoure'n la capacitat per aprendre per si mateix i amb altres, i desenvolupar habilitats de pensament i de decisió que faciliten l'autonomia, la confiança i iniciativa personals.
- Conèixer els processos d'interacció i de comunicació a l'aula, dominar destreses i habilitats socials necessàries per fomentar l'aprenentatge i la convivència a l'aula, i abordar problemes de disciplina i resolució de conflictes.
- Dissenyar i realitzar activitats formals i no formals que contribuïsquen a fer del centre un lloc de participació i cultura en l'entorn on estiga situat; desenvolupar les funcions de tutoria i d'orientació de l'alumnat de l'etapa o àrea corresponent, de manera col·laborativa i coordinada; participar en l'avaluació, la investigació i la innovació dels processos d'ensenyament i aprenentatge.



- Conèixer la normativa i l'organització institucional del sistema educatiu i models de millora de la qualitat amb aplicació als centres d'ensenyament.
- Informar i assessorar les famílies sobre el procés d'ensenyament i aprenentatge i sobre l'orientació personal, acadèmica i professional dels fills.
- Adquirir els coneixements i les estratègies per poder programar les àrees, les matèries i els mòduls que tinguen encomanats.
- Dominar estratègies i procediments d'avaluació del procés d'aprenentatge de l'alumnat, així com de l'avaluació dels processos d'ensenyament.
- Conèixer els procediments de tutoria de l'alumnat, direcció i orientació del seu aprenentatge i suport en el seu procés educatiu.
- Conèixer les estratègies i els programes generals d'orientació educativa, acadèmica i professional de l'alumnat.
- Que els estudiants sàpiguin aplicar els coneixements adquirits i la seua capacitat de resolució de problemes en entorns nous o poc coneguts dins de contextos més amplis (o multidisciplinaris) relacionats amb la seua àrea d'estudi.
- Que els estudiants siguen capaços d'integrar coneixements i afrontar la complexitat de formular judicis a partir d'una informació que, sent incompleta o limitada, incloga reflexions sobre les responsabilitats socials i ètiques vinculades a l'aplicació dels seus coneixements i judicis.
- Que els estudiants sàpiguin comunicar les conclusions (i els coneixements i les raons últimes que les sustenten) a públics especialitzats i no especialitzats d'una manera clara i sense ambigüitats.
- Que els estudiants posseïsquen les habilitats d'aprenentatge que els permeten continuar estudiant d'una forma que haurà de ser en gran manera autodirigida o autònoma.
- Treballar en equip i amb equips, i desenvolupar actituds de participació i de col·laboració com a membre actiu de la comunitat educativa.
- Generar propostes innovadores i competitives en l'activitat professional i en la recerca educativa.
- Comunicar-se de manera efectiva tant de manera verbal com no verbal.
- Fer un ús eficaç i integrat de les tecnologies de la informació i de la comunicació.

RESULTATS DE L'APRENTATGE

- 1.- Conèixer què és la Didàctica de l'educació física i el seu propòsit.
- 2.- Identificar les principals característiques de les teories de l'aprenentatge i la seva relació amb els models d'ensenyament en l'àmbit de l'educació física.
- 3.- Diferenciar i aplicar els diferents mètodes i estratègies per a l'ensenyament de l'educació física.
- 4.- Conèixer i aplicar diferents estratègies per a la gestió de les classes d'educació física.
- 5.- Diferenciar diferents models de disciplina, identifica els principals problemes de disciplina en les classes d'educació i saber aplicar les diferents estratègies per al seu afrontament i resolució.
- 6.- Avaluar l'aprenentatge de l'alumne/a, l'ensenyament del professor/a i els materials curriculars.
- 7.- Utilitzar estratègies didàctiques inclusives per a atendre la diversitat d'estudiant.
- 8.- Conèixer i analitzar críticament el currículum oficial d'educació física per a l'educació secundària obligatòria i batxillerat.



- 9.- Realitzar programacions a llarg, (etapa, cicle, anual) mig (unitat didàctica) i curt termini (sessió).
10.- Analitzar, de forma crítica, la pràctica docent.

DESCRIPCIÓ DE CONTINGUTS

1. El disseny curricular i l'Educació Física

- 1.a) Introducció al disseny curricular.
- 1.b) Els processos de reforma educativa en Educació Física.
- 1.c) L'Educació Física en el marc curricular actual. Funcions de l'Educació Física escolar.
- 1.d) Reptes i rols del professorat de l'Educació Física del futur.

2. Didàctica de l'Educació Física.

- 2.a) Organització y recursos didàctics.
- 2.b) Estils d'ensenyament en Educació Física.
- 2.c) Models pedagògics en Educació Física.

3. Atenció a la diversitat en Educació Física

- 3.a) La importància de l'Educació Física per a l'educació integral i l'assoliment d'una educació inclusiva.
- 3.b) Legislació educativa per a atendre la diversitat a l'aula d'Educació Física.
- 3.c) Educació Física per a alumnat amb Necessitats Específiques de Suport Educatiu (NNEEAE).
- 3.d) Adequacions i adaptacions per al tractament de diferents discapacitats (NEE).
- 3.e) Estratègies inclusives a l'Educació Física.

4. L'avaluació en Educació Física

- 4.a) Tipus d'avaluació.
- 4.b) Estratègies d'avaluació. L'avaluació formativa i compartida.
- 4.c) Procediments i instruments d'avaluació.
- 4.d) Agents avaluadors.

5. Utilització de TIC en l'Educació Física

- 5.a) Fonaments i principis d'acció per a la integració eficaç de les TIC en EF
- 5.b) Aprenentatge amb dispositius mòbils en EF
- 5.c) Pedagogies emergents recolzades en TIC: Gamificació i Flipped classroom
- 5.e) Disseny i aplicació sistema de resposta immediata a l'aula per avaluar l'EF

**6. Tractament didàctic en els diferents blocs de continguts**

- 6.a) Condició física i salut.El
- 6.b) Jocs i esports.
- 6.c) Activitats adaptades al medi.
- 6.d) Expressió corporal i comunicació.
- 6.e) Elements transversals de l'assignatura.

7. Documents per al disseny curricular del professorat.

- 7.a) La programació didàctica.
- 7.b) Les unitats didàctiques.
- 7.c) Les fitxes de sessió i d'activitats.

VOLUM DE TREBALL

ACTIVITAT	Hores	% Presencial
Pràctiques en aula	50,00	100
Classes de teoria	50,00	100
Tutories reglades	20,00	100
Treball en grup	20,00	100
Altres activitats	8,00	100
Elaboració de treballs en grup	30,00	0
Elaboració de treballs individuals	37,00	0
Estudi i treball autònom	150,00	0
Lectures de material complementari	18,00	0
Preparació d'activitats d'avaluació	20,00	0
Preparació de classes pràctiques i de problemes	15,00	0
Resolució de qüestionaris on-line	2,00	0
TOTAL	420,00	

METODOLOGIA DOCENT**TIPUS D'ACTIVITAT FORMATIVA.****ACTIVITATS PRESENCIALS.***** Classes teòric-pràctiques.**

Classes presencials teòric-pràctiques per a treballar els continguts, es realitzaran activitats utilitzant diferents recursos docents: classes magistrals, seminaris, tallers, exposicions, aprenentatge basat en problemes, aprenentatge cooperatiu, anàlisi de bones pràctiques, etc.

*** Treball en grup.**



La seva finalitat és promoure l'aprenentatge cooperatiu i reforçar l'individual.

La defensa d'aquests treballs podrà ser individual o col·lectiva, i es podrà fer davant el grup complet en l'aula o en tutories i seminaris amb audiències reduïdes.

*** Tutories.**

Les tutories individuals i col·lectives serveixen com mig per a coordinar als/as estudiants en les tasques individuals i de grup i per a avaluar els progressos individuals, les activitats o la metodologia docent.

*** Avaluació.**

Proves orals i escrites per a la valoració dels continguts teòric-pràctics, autoavaluació i presentació de treballs individuals i en grup.

ACTIVITATS NO PRESENCIALS.

*** Estudi i treball autònom.**

Es va a potenciar l'autonomia intel·lectual de l'estudiant i la seva iniciativa acadèmica.

En aquest sentit haurà d'organitzar i gestionar: el seu estudi, la realització de tasques i treballs individuals i altres de naturalesa cooperativa, i les proves orals i escrites que es puguin realitzar per a l'avaluació de l'adquisició dels aprenentatges individuals.

AVALUACIÓ

La normativa del màster determina el seu caràcter presencial, per la qual cosa és obligatòria l'assistència a les classes i altres activitats lectives que es programen en aquesta matèria. En la qualificació final de les dues convocatòries anuals de l'assignatura es valorarà especialment aquest aspecte. En aquest sentit, l'avaluació serà contínua i global, tindrà caràcter orientador i formatiu, i se centrarà a analitzar els processos d'aprenentatge individual i col·lectiu, sempre i quan s'acomplisca amb el criteri d'assistència a les sessions.

Modalitat A i B

-Cada activitat d'aprenentatge pretén mobilitzar una o diverses competències professionals que demanden la professió de docent d'Educació Física en l'àmbit laboral.

-Per a aprovar l'assignatura s'haurà de superar amb un cinc totes les proves d'avaluació.

-Es guardaran les qualificacions vinculades als resultats d'aprenentatge superats amb anterioritat per a la segona convocatòria.

Modalitat A

La informació per a evidenciar l'aprenentatge serà recollida, principalment, mitjançant (complir el 80% de l'assistència a l'assignatura):

-Treballs en grup cooperatiu (40% de la nota final): Programar situacions d'aprenentatge, posada en pràctica d'una sessió i la seua autoqualificació grupal, i seguiment dels projectes corresponents a l'avaluació formativa..



-Treball en grup cooperatiu (30% de la nota final): Lliurament de documents recopilatoris de l'assignatura (productes) i autoqualificació individual i grupal.

-Prova escrita (30% de la nota final): sobre continguts teòric-pràctics de la matèria.

Modalitat B

Per a aquelles persones que no acomplisquen amb els criteris d'assistència a classe es preveu (no complir amb el 80% de l'assistència de l'assignatura):

- Treball individual (40% de la nota final): Programar situacions d'aprenentatge i prova escrita d'avaluació de disseny de situacions d'ensenyament.
- Treball individual (30% de la nota final): Lliurament de documents recopilatoris de l'assignatura (productes).
- Prova escrita (30% de la nota final): sobre continguts teòric-pràctics de la matèria.

Plagi de treballs o còpia d'exàmens

En cas de plagi en treballs individuals, col·lectius o còpia en exàmens, s'aplicarà la normativa de la Universitat de València (Article 13, reglament d'avaluació i qualificació de la Universitat de València) i / o qualsevol altra al·lusiva al frau acadèmic o conductes no ètiques.

L'alumnat és el propietari intel·lectual de tots els seus treballs i per reproduir-los, el professorat haurà de comptar amb el consentiment informat de l'alumnat.

REFERÈNCIES

Bàsiques

- Adams, M. (2013). Teaching that changes lives. Estados Unidos: Berrett y Koehler Publicers.
- Barrios, J. (2016). Programar por dominios de acción motriz en educación física. Madrid: MIÑO Y DÁVILA EDITORES.
- Barnett, L. M., Stodden, D., Cohen, K. E., Smith, J. J., Lubans, D. R., Lenoir, M., Morgan, P. J. (2016). Fundamental Movement Skills: An Important Focus. Journal of Teaching in Physical Education, 35(3), 219-225.
- Chiva-Bartoll, Ó., y Gil-Gómez, J. (2018). Aprendizaje-servicio universitario: modelos de intervención e investigación en la formación inicial docente. Ediciones Octaedro.
- Danion, F., y Latash, M. L. (2011). Motor Control. Theories, Experiments, and Applications. Nueva York. Oxford University Press.
- Devís, J. (2018). Los discursos sobre las funciones de la Educación Física escolar: Continuidades, discontinuidades y retos. Revista Española de Educación Física y Deportes, 423, 121-131.
- Díaz-Barahona, J. (2018). Mejorar el aprendizaje en acción integrando Mobile Learning en la educación física. Tándem: Didáctica de la educación física, 60, 69-73.



- -Fernández-Río, J., Calderón, A., Hortigüela-Alcalá, D., Pérez-Pueyo, A. y Aznar-Cebamanos, M. (2016). Modelos pedagógicos en educación física: consideraciones teórico-prácticas para docentes. *Revista Española de Educación Física y Deportes*, 413, 55-75.
- Gallahue, D. L., Ozmun, J. C., & Goodway, J. D. (2012). *Understanding Motor Development: Infants, Children, Adolescents, Adults* (7º ed). Nueva York: McGraw-Hill Education.
- García-González, L., Abós, Á., y Sevil-Serrano, J. (2020). *Acción docente en educación física y actividades físico-deportivas: teoría basada en evidencias científicas*. Zaragoza: Prensas de la Universidad de Zaragoza.
- -Invernó, J. (2018). *Circo y Educación Física Otra forma de aprender* (2ª ed). Barcelona: INDE.
- Julián, J. A., Zaragoza, J., Aibar, A., Generelo, E., e Ibor, E. (2020). *Propuesta pedagógica de carrera de larga duración*. Zaragoza: Universidad de Zaragoza y Save The Children.
- Lleixà, T., y Sebastiani, E. (2016). *Competencias clave y Educación Física ¿Cómo y para qué tenerlas en cuenta en la programación?* Barcelona: INDE.
- López-Pastor, V. M. (2007). La evaluación en educación física y su relación con la atención a la diversidad del alumnado. Aportaciones, ventajas y posibilidades desde la evaluación formativa y compartida. *La revista Universitaria de la Educación Física y el Deporte*, 5, 59-71.
- -López, F. (2008). *Necesidades en la infancia y en la adolescencia*. Madrid: Pirámide.
- Méndez-Giménez, A. (2014). *Modelos de enseñanza en educación física: unidades didácticas de juegos deportivos de diana móvil, golpeo y fildeo y pared*. Madrid: Grupo 5.
- Mosston, M. (1985). *La enseñanza de la educación física*. Buenos aires: Paidós.
- Metzler, M. (2011). *Instructional models in physical education* (3ª ed.). Nueva York: Routledge.
- Palmer, K. K., Matsuyama, A. L., Irwin, J. M., Porter, J. M., y Robinson, L. E. (2017). The effect of attentional focus cues on object control performance in elementary children. *Physical Education and Sport Pedagogy*, 22(6), 580-588. <https://doi.org/10.1080/17408989.2017.1294667>
- Pérez-Pueyo, Á. L., Hortigüela-Alcalá, D., Fernández-Río, J., Calderón, A., García-López, L. M., González-Víllora, S., ... y Sobejano-Carrocer, M. (2021). *Los modelos pedagógicos en educación física: qué, cómo, por qué y para qué*. León: Universidad de León, Servicio de Publicaciones.
- Peiró-Velert, C., Hurtado, I., e Izquierdo, M. (2005). *Un salto hacia la salud: actividades y propuestas educativas con combas*. Barcelona: INDE.
- Peiró-Velert, C., y Julián-Clemente, J. A. (2015). Los modelos pedagógicos en Educación Física: un enfoque más allá de los contenidos curriculares. *Tándem: Didáctica de la educación física*, 50, 9-15.
- Reina, R., Sierra, B., García-Gómez, B., Fernández-Pacheco, Y., Hemmelmayer, I., García-Vaquero, M. P., Campayo, M., y Roldán, A. (2016). *Incluye-T: Educación Física y Deporte Inclusivo*. Elche: Limencop S. L.
- Sanz, D. (2004). *El tenis en la escuela*. Barcelona: Paidotribo.
- Siedentop, D. (1998). *Aprender a enseñar la educación física*. Barcelona: INDE.
- Tinning, R. (1992). *Educación física: La escuela y sus profesores*. Valencia: Universitat de València.



Complementàries

- Abarca-Sos, A., Julián, J. A., Murillo, B., Generelo, E., y Zaragoza, J. (2015). La Educación Física: ¿Una oportunidad para la promoción de la actividad física? Retos, 28, 155-159.
- Blom, A., Tammelin, T., Laine, K., y Tolonen, H. (2018). Bright spots, physical activity investments that work: the Finnish Schools on the Move programme. British Journal of Sports Medicine, 52(13), 820-822.
- Chow, J. Y., Davids, K., Button, C., y Renshaw, I. (2016). Nonlinear Pedagogy in Skill Acquisition. An introduction. New York: Routledge.
- García-González, L. (2021). Cómo motivar en Educación Física. Aplicando prácticas para el profesorado desde la evidencia científica. Editorial Universidad de Zaragoza.
- González-Víllora, S., Fernández-Río, J., Guijarro, E., y Sierra-Díaz, M. J. (2021). Modelos centrados en el juego para la iniciación comprensiva del deporte. Madrid: Ediciones Morata.
- Sigrist, R., Rauter, G., Riener, R., y Wolf, P. (2013). Augmented visual, auditory, haptic, and multimodal feedback in motor learning: A review. Psychonomic Bulletin & Review, 20(1), 21-53.
- Whitehead, M. (2010). Physical Literacy. Throughout the lifecourse. New York: Routledge.